

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення Комісії з атестації

від 14.06.2021 № 1/8/14

ПРОГРАМА ІСПИТУ
КВАЛІФІКАЦІЙНИЙ ІСПИТ

2021

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
1. ІНТЕЛЕКТУАЛЬНІ РІВНІ.....	3
2. НАВЧАЛЬНІ ГОДИНИ	3
3. СТРУКТУРА АТЕСТАЦІЇ АУДИТОРА	3
4. СТРУКТУРА КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ІСПИТУ.....	4
5. НАСТАНОВИ ЩОДО ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ТА НАВИЧОК	6
ЗАГАЛЬНА ПРОГРАМА КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ІСПИТУ	6
6. ЗВ'ЯЗОК МІЖ КВАЛІФІКАЦІЙНИМ ІСПИТОМ ТА ТЕОРЕТИЧНИМИ ІСПИТАМИ	6
7. МЕТА ПРОГРАМИ КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ІСПИТУ	7
8. ОСНОВНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ.....	7
9. АКТУАЛЬНІСТЬ ПРОГРАМИ КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ІСПИТУ	9
10. ФОРМА І ТРИВАЛІСТЬ КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ІСПИТУ	9
11. ЗАГАЛЬНА ПРОГРАМА ІСПИТУ	10
ДЕТАЛІЗОВАНА ПРОГРАМА КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ІСПИТУ	14
12. ДЕТАЛІЗОВАНА ПРОГРАМА КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ІСПИТУ.....	14
13. ПЕРЕЛІК ЗМІН	32

ВСТУП

1. ІНТЕЛЕКТУАЛЬНІ РІВНІ

Програма призначена для поступового розкриття знань, умінь і професійних навичок, які кандидат в аудитори демонструє під час здобуття кваліфікації аудитора.

Конкретні знання та навички, які повинен мати кандидат в аудитори, оцінюються на одному з трьох інтелектуальних або когнітивних рівнів:

Рівень 1:	Знання та розуміння
Рівень 2:	Застосування та аналіз
Рівень 3:	Синтез та оцінка

Наведені інтелектуальні рівні щільно пов'язані між собою, що дозволяє отримати об'єктивну оцінку прикладних знань та прикладних навичок, які демонструються під час складання теоретичних іспитів та кваліфікаційного іспиту.

Кожному питанню в детальній програмі іспиту, включеній в цей документ, надається один з наведених вище інтелектуальних рівнів, позначений індексом 1, 2 або 3 в кінці кожного питання детальної програми. Це вказує на інтелектуальну глибину, на якій питання може бути оцінено під час іспиту. Питання з глибиною інтелектуального рівня 2 та 3 оцінюються під час складання кваліфікаційного іспиту. Це відображає підвищення складності компетентностей від теоретичних іспитів до кваліфікаційного іспиту. При цьому деякі знання та навички вищого рівня можуть оцінюватися на нижчих рівнях, тобто під час складання іспитів за окремими напрямками.

2. НАВЧАЛЬНІ ГОДИНИ

Програми іспитів не передбачають і не рекомендують певну кількість навчальних годин для підготовки до їх складання, тому що підхід до навчання для різних осіб та організацій може суттєво відрізнятися. До факторів, що впливають на кількість навчальних годин, належать: широкий спектр особистих, професійних та освітніх обставин, в яких знаходяться кандидати в аудитори.

Кожен кандидат в аудитори має право самостійно обрати порядок та спосіб здобуття необхідних знань та практичних навичок.

Програма кваліфікаційного іспиту включає дев'ять напрямів. Кожен з напрямів має бути підтверджений знаннями та навичками, які деталізуються у питаннях та забезпечують більш високий рівень компетентності щодо кожного з них порівняно з іспитами за кожним напрямом окремо.

3. СТРУКТУРА АТЕСТАЦІЇ АУДИТОРА

Аудитором може бути визнана фізична особа, яка має вищу освіту, підтвердила високий рівень теоретичних знань та професійну компетентність шляхом успішного складання 9 теоретичних іспитів та 1 кваліфікаційного іспиту та пройшла практичну трирічну підготовку із провадження аудиторської діяльності (схема 1).

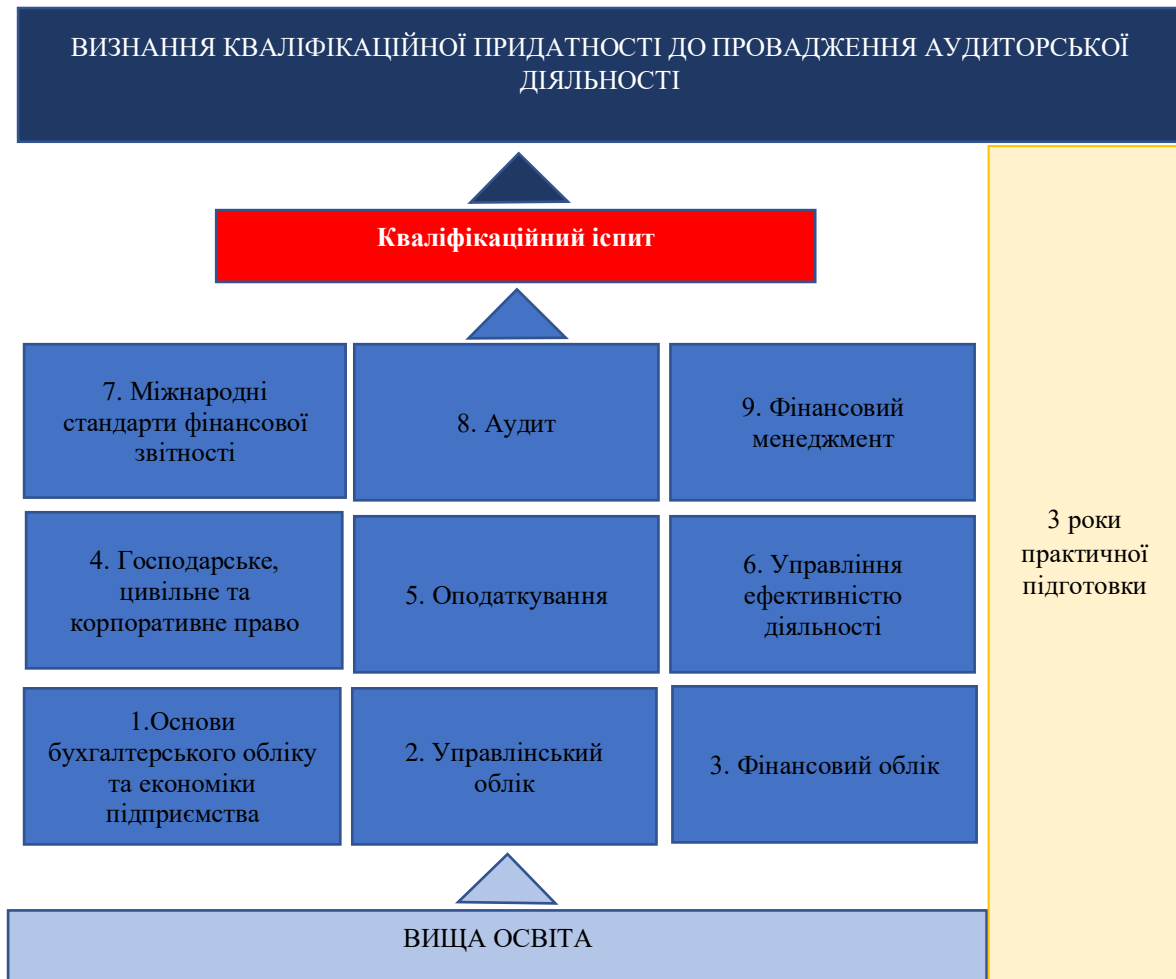

Схема 1. Визнання кваліфікаційної придатності до провадження аудиторської діяльності

4. СТРУКТУРА КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ІСПИТУ

Програма кваліфікаційного іспиту складається з дев'яти напрямів, кожен з яких містить питання поглибленого рівня з відповідного напрямку теоретичних знань.

Перевірка знань та навичок за першими п'ятьма напрямами здійснюється шляхом тестування, яке охоплює:

- за напрямом основи бухгалтерського обліку та економіки підприємства
  - розуміння суті бізнесу, його середовища і ролі бухгалтерського обліку та інших ключових бізнес-функцій в ефективному управлінні та розвитку діяльності підприємства.
- за напрямом управлінський облік
  - розуміння методів управлінського обліку як інструментарію менеджера у процесі планування, контролю та моніторингу результатів діяльності різноманітних аспектів господарської діяльності.
- за напрямом фінансовий облік
  - розуміння процесу обліку підприємства як основи його фінансової звітності, взаємозв'язку даних обліку і фінансової звітності, а також фінансових звітів між собою.
- за напрямом господарське, цивільне та корпоративне право
  - розуміння основних елементів правової системи, включаючи основні джерела права, розуміння та застосування відповідних правових норм, пов'язані з веденням бізнесу в Україні;

- за напрямом оподаткування
  - розуміння основних засад системи оподаткування в Україні, окремих правил та порядку нарахування, звітності, сплати податків та зборів, а також відповідальності за порушення податкового законодавства.

Перевірка знань та навичок за наступними чотирма напрямами здійснюється шляхом розв'язання трьох комплексних завдань, які охоплюють:

- за напрямом управління ефективністю діяльності
  - розуміння і вміння застосовувати сучасні методи обліку витрат і управлінського обліку, а також системи бюджетування; розуміння та спроможність використовувати на практиці підходи до прийняття рішень в ході здійснення господарської діяльності підприємства, підвищення ефективності і результативності використання критичних ресурсів; вміння проводити оцінку ефективності діяльності підприємства з фінансової та нефінансової точок зору, демонструвати розуміння проблем, пов'язаних з управлінням діяльністю підприємств, які складаються з декількох відокремлених підрозділів, і необхідністю враховувати зовнішні чинники.
- за напрямом міжнародні стандарти фінансової звітності
  - вміння відображати та розкривати інформацію у фінансовій звітності, керуючись положеннями Концептуальної основи фінансової звітності та вимогами міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ); обґрунтовувати необхідність та застосовувати відповідні методи консолідації фінансової звітності за МСФЗ; ідентифікувати загрози порушення етичних вимог та обирати адекватні запобіжні заходи при виконанні обов'язків бухгалтера.
- за напрямом аудит
  - знання та вміння застосовувати на практиці стандарти незалежності, які поєднуються з плануванням та іншими професійними стандартами; оцінювати типи ризиків, з якими стикається аудитор, взаємозв'язок та відмінності між ними; планувати та виконувати аудиторські процедури у відповідь на оцінені ризики, процедури завершення, робити висновки та складати аудиторські звіти; розуміти та оцінювати адекватність контролю якості виконання завдань з аудиту. Важливим аспектом напряму аудит в цій програмі є поєднання ґрунтовних знань бухгалтерського обліку та фінансової звітності з аудитом в процедурах оцінки ризиків, підтвердження достовірності інформації, аудиту розкриття інформації та оцінки викривлень фінансової звітності.
- за напрямом фінансовий менеджмент
  - оцінка ролі і відповідальності фінансового керівництва у задоволенні суперечливих потреб зацікавлених сторін, визначення ролі міжнародних фінансових інститутів в управлінні компаніями, аналіз фінансових і стратегічних наслідків внаслідок прийнятих інвестиційних рішень, оцінка і планування придбання та злиття компаній в якості альтернативних стратегій зростання бізнесу, оцінка альтернативних стратегій корпоративної реорганізації, застосування альтернативних передових методів оцінювання та управління ризиками.

Інші знання та навички оцінюються під час складання теоретичних іспитів за відповідними напрямами.

Кваліфікаційний іспит містить типи запитань та завдань, що вимагають від кандидатів послідовного поглибленого застосування здобутих знань та навички під час складання теоретичних іспитів або набуття достатнього практичного досвіду, а також застосування технічних навичок, необхідних аудиторам під час здійснення ними аудиторської діяльності. Тому кваліфікаційний іспит передбачає застосування знань під час вирішення комплексних завдань, використовуючи цілий ряд інструментів – електронні таблиці, обробка текстів та презентації, тобто не тільки демонстрацію професійних знань і навичок, а й уміння застосовувати технології, доступні сучасним аудиторам.

Кандидати в аудиторів до початку іспиту матимуть час для ознайомлення із завданнями та планування відповідей. Протягом часу відведеного для складання іспиту кандидат в аудиторів не обмежений у черговості виконання завдань.

5. НАСТАНОВИ ЩОДО ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ТА НАВИЧОК

Під час кваліфікаційного іспиту перевіряються знання та навички за напрямками, що містяться в цій програмі.

Програма іспиту передбачає глибокі знання законодавства у відповідних сферах та професійних стандартів. За необхідності перелік нормативно-правових актів та професійних стандартів, щодо яких перевірятимуться знання під час складання іспиту, наводиться окремо.

В рамках конкретного кваліфікаційного іспиту оцінюються знання нормативно-правових актів та професійних стандартів, які були оприлюднені не пізніше ніж за 6 місяців до дати іспиту, професійних стандартів – не пізніше ніж за 12 місяців до дати іспиту¹. Оприлюднені відповідно до зазначеного строку нормативно-правові акти та професійні стандарти можуть бути включені до іспиту, навіть якщо дата набрання ними чинності на дату іспиту ще не наступила.

ЗАГАЛЬНА ПРОГРАМА КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ІСПИТУ

6. ЗВ'ЯЗОК МІЖ КВАЛІФІКАЦІЙНИМ ІСПИТОМ ТА ТЕОРЕТИЧНИМИ ІСПИТАМИ

Програма атестації аудиторів відповідно до Порядку складання іспитів при атестації аудиторів, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 06 липня 2020 року № 399 (далі – Порядок), передбачає послідовне складання дев'яти іспитів та кваліфікаційного іспиту або тільки кваліфікаційного іспиту за наявності відповідного стажу.

Зв'язок між кваліфікаційним іспитом та теоретичними іспитами в процесі атестації аудиторів показано на схемі 2, яка демонструє очікування того, що для складання кваліфікаційного іспиту кандидати в аудиторів повинні мати знання за всіма передбаченими Законом напрямками.

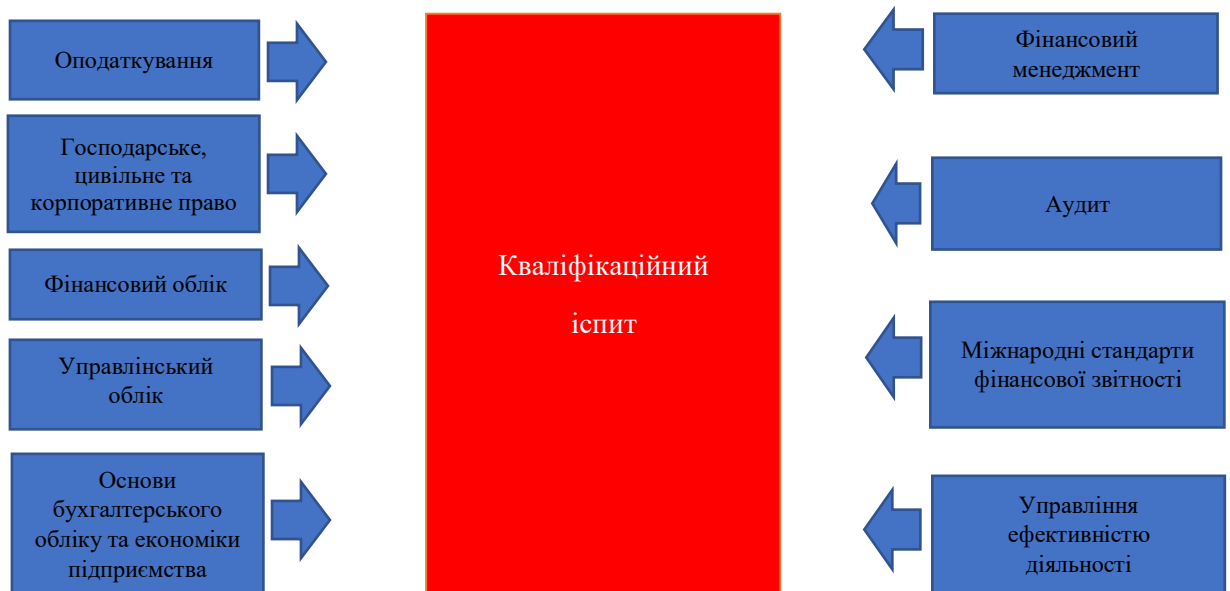

Схема 2. Зв'язок між кваліфікаційним іспитом та теоретичними іспитами

¹ Виключенням для першого кваліфікаційного іспиту є Міжнародний кодекс етики професійних бухгалтерів (включаючи Міжнародні стандарти незалежності), видання 2018 року, український переклад якого оприлюднений на сайті Міністерства фінансів України 25 лютого 2021 року, період від дати оприлюднення якого до дати першого кваліфікаційного іспиту становитиме менше 12-ти місяців.

7. МЕТА ПРОГРАМИ КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ІСПИТУ

Програма кваліфікаційного іспиту спрямована на допомогу під час планування підготовки до складання кваліфікаційного іспиту та надання детальної інформації щодо обсягу знань та навичок, який може бути оцінено під час складання кваліфікаційного іспиту.

Програма кваліфікаційного іспиту також містить інформацію щодо законодавства та професійних стандартів, які є обов'язковими для вивчення, з відповідними посиланнями на них.

8. ОСНОВНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ

Для успішного складання кваліфікаційного іспиту кандидати в аудитори за відповідними напрямками повинні:

Основи бухгалтерського обліку та економіки підприємства

А. Розуміти мету та види бізнесу, його взаємодію з ключовими зацікавленими сторонами та зовнішнім середовищем.

Б. Розуміти структуру організації бізнесу, функції та роль корпоративного управління.

В. Описувати функції, системи та нові технології в бухгалтерському обліку та аудиті при комунікації, звітуванні та підтвердженні фінансової інформації, включаючи ефективне дотримання принципів, внутрішній контроль та безпеку фінансових та інших даних.

Г. Пояснювати, що всі аспекти бізнесу та фінансів повинні проводитися у спосіб, що відповідає принципам професійної етики.

Управлінський облік

А. Пояснювати та аналізувати сутність, джерела та мету управлінської інформації.

Б. Аналізувати так звані «великі дані» й застосовувати статистичні методи та методи прогнозування.

В. Аналізувати та застосовувати традиційні методи калькулювання.

Фінансовий облік

А. Вміти реєструвати господарські операції та події із застосуванням подвійного запису та робочого плану рахунків.

Б. Готувати фінансову звітність на підставі даних обліку.

В. Розуміти взаємозв'язок між фінансовою звітністю та даними обліку, фінансових звітів між собою.

Господарське, цивільне та корпоративне право

А. Володіти знанням щодо організаційно-правових форм суб'єктів господарювання, правової характеристики корпоративних відносин у господарських товариствах..

Б. Системно розуміти загальні положення щодо організації управління господарськими товариствами, засобами та механізмами державного регулювання корпоративних відносин; механізмами створення та функціонування господарських товариств, формування їх статутного (складеного) капіталу, управління корпоративними правами, вирішення інших питань забезпечення діяльності господарських товариств.

В. Системно розуміти правову природу «банкрутства», у тому числі, поняття неспроможності, правильно визначати можливі шляхи вирішення окремих питань, пов'язаних з неплатоспроможністю суб'єкта господарювання.

Оподаткування

А. Володіти знаннями щодо основних засад та принципів податкового законодавства України, розуміти обов'язки та права платників податків, права, обов'язки та функції контролюючих органів, повноваження посадових осіб під час адміністрування та виконання функцій контролю. Володіти системними знаннями щодо відповідальності платників податків за порушення податкового законодавства.

Б. Розуміти та вміти застосовувати правила обчислення податкових зобов'язань з податку на прибуток підприємств, з податку на додану вартість, з податку на доходи фізичних осіб та військового збору.

В. Володіти системними знаннями правил та порядку їх нарахування й сплати податкових зобов'язань з акцизного податку, екологічного податку, рентної плати, податку на майно, правові засади застосування спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності, а також справляння єдиного податку, правові та організаційні засади забезпечення збору та обліку єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування.

Г. Розуміти правила трансфертного ціноутворення в контрольованих операціях, знати порядок подання та складання звітності.

Управління ефективністю діяльності

А. Застосовувати сучасні методи обліку витрат і управлінського обліку, а також системи бюджетування.

Б. Розуміти і належно застосовувати різноманітні підходи до прийняття рішень в ході здійснення господарської діяльності підприємств, підвищення ефективності і результативності використання критичних ресурсів, у т. ч. в умовах невизначеності або ризику, які притаманні бізнесу, а також управління ризиками.

В. Проводити оцінку ефективності діяльності підприємства як з фінансової, так і нефінансової точок зору, демонструвати розуміння проблем, пов'язаних з управлінням діяльністю підприємств, які складаються з декількох відокремлених підрозділів, і необхідність враховувати зовнішні чинники.

Міжнародні стандарти фінансової звітності

А. Розуміти положення Концептуальної основи фінансової звітності і сферу застосування та вимоги МСФЗ.

Б. Визнавати, оцінювати, подавати та розкривати елементи фінансової звітності за МСФЗ.

В. Визначати необхідність та складати консолідовані фінансові звіти, включаючи асоційоване або спільне підприємство.

Г. Ідентифікувати ризики порушення етичних принципів та обирати відповідні запобіжні заходи під час виконання обов'язків бухгалтера.

Аудит

А. Розуміти правове середовище та його вплив на аудиторську діяльність.

Б. Пояснювати необхідність та способи застосування етичних вимог, включаючи вимоги незалежності, під час виконання завдань з аудиту, іншого надання впевненості або супутніх послуг.

В. Ефективно вивчати бізнес клієнта, ідентифікувати та оцінювати типи ризиків, з якими стикається аудитор, планувати виконання завдань з аудиту, іншого надання впевненості та супутніх послуг.

Г. Оцінювати системи внутрішнього контролю суб'єктів господарювання та надавати відповідні рекомендації управлінському персоналу, розуміти позицію аудитора щодо прийняття та продовження відносин з клієнтом та прийняття конкретних завдань.

- Г. Розуміти та описувати роботу, необхідну для досягнення цілей аудиторських завдань, демонструвати вміння застосовувати міжнародні стандарти аудиту.
- Д. Оцінювати результати виконаної роботи, викладати міркування, робити висновки та складати відповідні звіти за завданнями.
- Е. Розуміти побудову системи контролю якості аудиторської фірми.

Фінансовий менеджмент

- А. Пояснювати і оцінювати роль та відповідальність фінансового керівника або фінансового консультанта у задоволенні суперечливих потреб зацікавлених сторін, визначити роль міжнародних фінансових інститутів у фінансовому управлінні групи компаній.
- Б. Аналізувати потенційні інвестиційні рішення і оцінювати їх фінансові та стратегічні наслідки, як всередині країни, так і на міжнародному рівні.
- В. Оцінювати і планувати придбання і злиття компаній у якості альтернативної стратегії зростання бізнесу.
- Г. Оцінювати наслідки реорганізації корпорацій.
- Ґ. Застосовувати і оцінювати альтернативні ключові методи управління ризиками.

9. АКТУАЛЬНІСТЬ ПРОГРАМИ КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ІСПИТУ

Ця програма затверджена з метою підготовки кандидатів до першого кваліфікаційного іспиту під час атестації аудиторів у 2021 році і містить сучасні вимоги до компетенцій аудитора в Україні.

10. ФОРМА І ТРИВАЛІСТЬ КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ІСПИТУ

Кваліфікаційний іспит поєднує тестування за першими п'ятьма напрямками і вирішення трьох практичних бізнес-сценаріїв, які потребують комплексного застосування знань з управління ефективністю діяльністю, фінансового менеджменту, міжнародних стандартів фінансової звітності та аудиту.

Кваліфікаційний іспит проводиться у письмовій формі та триває чотири години. Перед початком іспиту кандидатам надається 15 хвилин для ознайомлення з інструкціями щодо проведення іспиту та екзаменаційним завданням .

Складання кваліфікаційного іспиту не потребує застосування заздалегідь підготовленої інформації або інструментів, оскільки необхідні матеріали та додаткова інформація, пов'язані з іспитом, доступні кандидатам в рамках іспиту.

Кваліфікаційний іспит містить дві частини А і Б, обов'язкові для виконання.

Частина А містить 20 тестових завдань, по 4 тестові завдання з кожного з п'яти перших напрямів, кожне тестове завдання оцінюється в 1 бал. Усього 20 балів.

Частина Б складається з трьох бізнес-сценаріїв, два з яких оцінюються у 30 балів та один – у 20 балів. Усього 80 балів.

Частина Б переважно містить питання аудиту конкретних суб'єктів господарювання, починаючи із вивчення бізнесу, оцінки ризиків, планування, організації роботи в команді, виконання аудиторських процедур, отримання аудиторських доказів, аналіз даних, оцінка накопичених викривлень із застосуванням знань МСФЗ, управління ефективністю діяльності та фінансового менеджменту.

Загальна оцінка кваліфікаційного іспиту становить 100 балів. Мінімальна кількість балів, які забезпечують успішне складання кваліфікаційного іспиту, становить 50 балів.

11. ЗАГАЛЬНА ПРОГРАМА ІСПИТУ

Основи бухгалтерського обліку та економіки підприємства

А. Системи обліку та звітності в управлінні підприємством

1. Функції бухгалтерського обліку та фінансів в діяльності підприємства.
2. Внутрішній контроль.
3. Шахрайство та шахрайська поведінка.
4. Фундаментальні принципи етичної поведінки.

Б. Підприємство, зацікавлені сторони та зовнішнє середовище

1. Чинники, що впливають на ведення бізнесу.
2. Управління та соціальна відповідальність у бізнесі.

Управлінський облік

А. Аналіз даних та статистичні методи

1. Статистичні методи та методи прогнозування

Б. Методи калькулювання витрат

1. Калькулювання з повним розподілом витрат та калькулювання за змінними витратами
2. Позамовне калькулювання
3. Попроцесне калькулювання
4. Витрати сервісних організацій/операційні витрати

Фінансовий облік

А. Реєстрація господарських операцій та подій із застосуванням подвійного запису та робочого плану рахунків

1. Первинна реєстрація господарських операцій та подій.
2. Облікові політики, зміни в облікових оцінках та виправлення помилок.

Б. Складання фінансової звітності

1. Розуміння призначення та структури звіту про фінансовий стан.
2. Розуміння призначення та структури звіту про прибутки та збитки й інший сукупний дохід.
3. Розуміння призначення та структури звіту про рух грошових коштів.
4. Розуміння призначення та структури звіту про зміни у власному капіталі.
5. Складання фінансової звітності на підставі облікової інформації та попередніх оцінок управлінського персоналу.
6. Розуміння призначення та структури приміток до фінансової звітності.

В. Розуміння взаємозв'язку між компонентами фінансової звітності та даними обліку, компонентів фінансової звітності між собою.

1. Пояснення взаємозв'язку між даними обліку та компонентами фінансової звітності. Пояснення взаємозв'язку між компонентами фінансової звітності.

Господарське, цивільне та корпоративне право

А. Форми правового регулювання корпоративних відносин. Корпоративні права та обов'язки

1. Загальні засади та особливості регулювання корпоративних відносин. Локальні корпоративні акти: корпоративний договір як засіб регулювання корпоративних відносин.
2. Корпоративні права держави, конфлікт корпоративних інтересів.
3. Поняття та ознаки корпоративного спору, правова основа та способи розв'язання корпоративних спорів, наслідки для юридичної особи. Корпоративні спори, пов'язані із захистом права учасника на участь в управлінні.
4. Загальні положення державної реєстрації юридичних осіб та припинення їх діяльності. Кінцеві бенефіціари юридичних осіб – поняття, порядок розкриття інформації.

Б. Акціонерне товариство. Товариство з обмеженою відповідальністю. Товариство з додатковою відповідальністю.

1. Поняття, основні ознаки акціонерного товариства як юридичної особи.
2. Правовий статус акціонерів, їх права та обов'язки.
3. Значні правочини та правочини, щодо вчинення яких є заінтересованість.
4. Поняття та ознаки товариств з обмеженою/додатковою відповідальністю як юридичних осіб корпоративного типу. Корпоративні права та обов'язки учасника товариства з обмеженою/додатковою відповідальністю. Підстави, способи, порядок та правові наслідки припинення товариств з обмеженою/додатковою відповідальністю.
5. Правовий режим капіталу товариств з обмеженою/додатковою відповідальністю. Органи товариств з обмеженою/додатковою відповідальністю. Значні правочини та правочини щодо вчинення яких є заінтересованість товариств з обмеженою/додатковою відповідальністю.

В. Провадження у справі про банкрутство.

1. Поняття заходів щодо запобігання банкрутства боржника та позасудових процедур.
2. Правове положення боржника (суб'єкта банкрутства).
3. Розпорядження майном, у тому числі наслідки введення процедури розпорядження майном; забезпечення вимог кредиторів; розгляд заяв конкурсних кредиторів розпорядником майна боржника; складання та зміст реєстру вимог кредиторів. Санація, заходи щодо відновлення платоспроможності боржника. Ліквідація, у тому числі реалізація майна боржника, черговість та порядок задоволення вимог кредиторів боржника. Поняття мирової угоди, порядок укладення мирової угоди та набрання нею чинності, визнання мирової угоди недійсною.

Оподаткування

А. Основні засади податкового законодавства України, порядок адміністрування та контроль за справлянням податків та зборів, порядок взаємодії платників податків та контролюючих органів.

1. Розуміння загальних засад, основних принципів, мети та функцій податкової системи в Україні.
2. Податковий контроль, облік та перевірки платників податків. Процедури, що стосуються оскарження рішень контролюючих органів та вирішення спорів.
3. Особливості застосування строків позовної давності, в тому числі в розрізі видів податків та зборів.

Б. Нарахування та сплата податкових зобов'язань за результатами ведення господарської діяльності підприємствами, отримання доходів юридичними та фізичними особами з джерелом їх походження з України та за її межами, застосування інших правил нарахування та сплати податків в Україні.

1. Застосування правил обчислення податкових зобов'язань з: податку на прибуток підприємств, з податку на додану вартість, з податку на доходи фізичних осіб та військового збору. Порядок звільнення від оподаткування, особливості застосування пільг та різних ставок податків.
2. Основні правила та порядок нарахування й сплати податкових зобов'язань з податку на майно.
3. Правові та організаційні засади забезпечення збору та обліку єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, порядок нарахування, сплати та складання звітності.

Управління ефективністю діяльності

А. Сучасні методи обліку витрат і управлінського обліку

1. Цільове управління собівартістю
2. Облік витрат життєвого циклу

Б. Методи прийняття управлінських рішень

1. Аналіз релевантних витрат
2. Аналіз «витрати-обсяг-прибуток» (CVP-аналіз)
3. Лімітуючі чинники
4. Рішення в сфері ціноутворення
5. Прийняття рішень в умовах невизначеності і ризику

В. Оцінка і контроль ефективності бізнесу

1. Аналіз показників ефективності діяльності підприємств
2. Зовнішні чинники та їх вплив на продуктивність

Міжнародні стандарти фінансової звітності

А. Положення Концептуальної основи фінансової звітності, сфера застосування та вимоги МСФЗ,

1. Призначення Концептуальної основи фінансової звітності.

Б. Визнання, оцінка, подання та розкриття у фінансовій звітності за МСФЗ:

1. Визнання, оцінка, подання та розкриття елементів фінансових звітів (активів, зобов'язань, власного капіталу, доходів та витрат).
2. Розкриття іншої інформації у примітках до фінансової звітності за МСФЗ.

В. Необхідність та методика складання консолідованої фінансової звітності

1. Концепції та принципи групи і консолідованої фінансової звітності.
2. Складання консолідованих фінансової звітності (крім звіту про рух грошових коштів).
3. Спільний контроль та суттєвий вплив.
4. Відображення у фінансовій звітності оператором спільної операції активів, зобов'язань, доходу та витрат спільної діяльності. Застосування методу дольової участі.

Г. Професійна етика

Аудит

А. Регуляторне середовище

1. Міжнародні стандарти аудиту, законодавство у сфері аудиторської діяльності.
2. Фінансовий моніторинг.

Б. Професійні та етичні міркування

1. Міжнародний кодекс етики професійних бухгалтерів (включаючи Міжнародні стандарти незалежності).
2. Відповідальність за запобігання й виявлення шахрайства. Відповідальність аудитора що стосується шахрайства та помилок при аудиті фінансової звітності.
3. Професійна відповідальність аудиторів.

В. Контроль якості та управління аудиторською практикою

1. Контроль якості для суб'єктів аудиторської діяльності.
2. Реклама, проведення тендерів та отримання замовлень на надання послуг. Прийняття завдання. Вартість послуг.

Г. Планування та проведення аудиту фінансової звітності

1. Планування, суттєвість та оцінка ризику суттєвих викривлень.
2. Аудиторські процедури та отримання аудиторських доказів.
3. Використання роботи інших фахівців.
4. Консолідована фінансова звітність та аудит фінансової звітності групи.

Г. Завершення аудиту та звітування

1. Бухгалтерські та аудиторські оцінки подальших подій та безперервності діяльності.
2. Завершення аудиту та аудиторське звітування.

Д. Інші завдання

1. Завдання з надання впевненості, що не є аудитом та оглядом історичної фінансової інформації, та супутні послуги.
2. Спеціалізовані сфери та огляд.

Фінансовий менеджмент

А. Роль фінансового менеджера/консультанта в групі компаній

1. Формування фінансової стратегії.
2. Етичні та управлінські питання.
3. Управління зовнішньою торгівлею і фінансами.
4. Стратегічне бізнес- і фінансове планування для групи компаній.
5. Дивідендна політика і трансфертне ціноутворення.

Б. Оцінка інвестицій

1. Методи дисконтування грошових потоків.
2. Застосування теорії ціноутворення опціонів в інвестиційних рішеннях.

3. Вплив фінансування на інвестиційні рішення та скориговану приведену вартість.
4. Оцінка вартості чистих грошових потоків.

В. Злиття і поглинання компаній

1. Злиття і поглинання компаній в порівнянні з іншими стратегіями зростання бізнесу.
2. Оцінка вартості злиття і поглинання компаній.

Г. Корпоративна реорганізація

1. Фінансова реорганізація.
2. Реорганізація бізнесу.

Г. Ключові методи управління ризиками

1. Використання фінансових деривативів для хеджування валютного ризику.
2. Використання похідних фінансових інструментів для хеджування ризику процентних ставок.

ДЕТАЛІЗОВАНА ПРОГРАМА КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ІСПИТУ

12. ДЕТАЛІЗОВАНА ПРОГРАМА КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ІСПИТУ

Деталізований перелік питань, які є наповненням програми кваліфікаційного іспиту, викладено для ознайомлення кандидатів в аудитори з обсягом знань та навичок, які повинен мати кандидат в аудитори для складання кваліфікаційного іспиту.

Основи бухгалтерського обліку та економіки підприємства

А. Системи обліку та звітності в управлінні підприємством

1. Функції бухгалтерського обліку та фінансів в діяльності підприємства.
  - 1.1. Визначення джерел, призначення та користувачів внутрішньої і зовнішньої фінансової інформації, яка формується бізнесом [2].
2. Внутрішній контроль.
  - 2.1. Визначення обов'язків керівництва щодо внутрішнього фінансового контролю з огляду на зміст та важливість внутрішнього контролю на підприємстві [2].
  - 2.2. Аналіз особливостей ефективних процедур внутрішнього фінансового контролю на підприємстві, включаючи процедури авторизації [2].
3. Шахрайство та шахрайська поведінка, включаючи відмивання грошей та їх запобігання в бізнесі.
  - 3.1. Пояснення обставин, за яких може виникнути шахрайство. Визначення та ідентифікація різних видів шахрайства на підприємстві. Пояснення можливих наслідків шахрайства для підприємства [2].
  - 3.2. Пояснення ролі та обов'язків менеджменту підприємства у процесі виявлення та запобігання шахрайству [2].
4. Фундаментальні принципи етичної поведінки.
  - 4.1. Визначення ділової етики і пояснення важливості етики для підприємства та окремих фахівців [2].
  - 4.2. Пояснення способів, в які професійні органи та регулятори сприяють етичній поведінці та запобігають незаконній або неетичній поведінці [2].
  - 4.3. Ідентифікація та пояснення ролі бухгалтера та аудитора у просуванні етичної поведінки [2].

Б. Підприємство, зацікавлені сторони та зовнішнє середовище

1. Чинники, що впливають на ведення бізнесу

- 1.1. Пояснення впливу політичної системи та політики уряду на підприємство. Визначення принципів захисту даних та безпеки. Визначення відповідальності особи та підприємства за дотримання законів про захист даних, безпеку, охорону здоров'я, праці, захист прав споживачів [2].
  - 1.2. Пояснення основних чинників, що визначають рівень ділової активності в економіці, і як відхилення в рівні ділової активності впливають на фізичних осіб та підприємства. Визначення впливу заходів фінансової та грошово-кредитної політики на бізнес [2].
  - 1.3. Пояснення економічної поведінки витрат у короткостроковій і довгостроковій перспективі [2].
  - 1.4. Характеристика впливу розвитку інформаційних технологій та інформаційних систем на бізнес-процеси та зміну ролі бухгалтера в бізнесі в результаті технологічного прогресу [2].
  - 1.5. Аналіз сильних сторін, слабких сторін, можливостей і загроз бізнесу на ринку та основні джерела конкурентних переваг. Пояснення факторів або сил, які впливають на рівень конкурентоспроможності в галузі або секторі [2].
2. Управління та соціальна відповідальність у бізнесі.
- 2.1. Пояснення концепції корпоративного управління та порядку її застосування в діяльності підприємств [2].
  - 2.2. Пояснення підходів до врахування підприємствами цілей соціальної відповідальності через аналіз потреб зацікавлених сторін всередині підприємства, зацікавлених сторін, пов'язаних з підприємством, та зацікавлених сторін за межами підприємства [2].
  - 2.3. Визначення та пояснення соціальної та екологічної відповідальності підприємств відносно потреб зацікавлених сторін всередині підприємства, зацікавлених сторін, пов'язаних з підприємством, та зацікавлених сторін за межами підприємства [2].

Управлінський облік

А. Аналіз даних та статистичні методи

1. Статистичні методи та методи прогнозування
  - 1.1. Пояснювати статистичні методи (випадкова, систематична, типологічна, кластерна, квотна вибірка). [2]
  - 1.2. Пояснювати структуру лінійної залежності та лінійне рівняння. [2]
  - 1.3. Використовувати метод «вищої/нижчої точки» для розподілу загальної величини витрат на постійні та змінні, включно з випадками, які містять напівзмінні та ступінчасті постійні витрати та зміни у змінних витратах на одиницю. [2]
  - 1.4. Пояснювати концепцію коефіцієнта кореляції та коефіцієнта детермінації та вміти їх застосовувати. [2]
  - 1.5 Використовувати коефіцієнт лінійної регресії для прогнозування витрат та доходів. [2]
  - 1.6. Пояснювати принципи аналізу часових рядів (циклічність, тренд, сезонність, випадковий елемент). [2]
  - 1.7. Розраховувати ковзаючу середню. [2]
  - 1.8. Пояснювати важливість значення життєвого циклу продукту для прогнозування. [2]
  - 1.9. Розраховувати середню, моду та медіану для згрупованих та незгрупованих даних. [2]

Б. Методи калькулювання витрат

1. Калькулювання з повним розподілом витрат та калькулювання за змінними витратами.

- 1.1. Аналізувати вплив калькулювання з повним розподілом витрат та калькулювання за змінними витратами на оцінку запасів та визначення прибутку. [2]
- 1.2. Розраховувати прибуток чи збиток при калькулюванні з повним розподілом витрат та калькулюванні за змінними витратами. [2]
- 1.3. Аналізувати переваги та недоліки калькулювання з повним розподілом витрат та калькулювання за змінними витратами. [2]
2. Позамовне калькулювання
  - 2.1. Описувати особливості калькулювання за замовленнями та калькулювання за партіями. [2]
  - 2.2. Описувати ситуації доцільності калькулювання за замовленнями та калькулювання за партіями. [2]
3. Попроцесне калькулювання
  - 3.1. Аналізувати ситуації доцільності використання попроцесної калькуляції. [3]
  - 3.2. Пояснювати концепцію нормативних та понаднормативних витрат та доходів. [2]
  - 3.3. Розраховувати витрати на одиницю продукції, переданої на інший процес (готової продукції). [2]
  - 3.4. Розподіляти витрати на обробку між незавершеним виробництвом та готовою продукцією з використанням методів середньозваженої та FIFO. [2]
  - 3.5. Аналізувати відмінності між продуктами комплексного виробництва та супутніми продуктами. [2]
  - 3.6. Розраховувати вартість супутніх продуктів та продуктів комплексного виробництва у точці розподілу витрат. [2]
4. Витрати сервісних- організацій / операційні витрати.
  - 4.1. Ідентифікувати ситуації, за яких облік витрат на обслуговування / операційних витрат є доцільним. [2]

Фінансовий облік

А. Реєстрація господарських операцій та подій із застосуванням подвійного запису та робочого плану рахунків

1. Первинна реєстрація господарських операцій та подій [2].
  - 1.1. Первинні облікові документи з обліку грошових коштів та розрахунків, запасів, основних засобів, нематеріальних активів, облік використання робочого часу та виплат працівникам, розрахунків з підзвітними особами. Бухгалтерська довідка для документування створення резерву очікуваних кредитних збитків, резерву під знецінення запасів, резерву на виплату відпусток працівникам [2].
  - 1.2. Інвентаризація активів і зобов'язань. Відображення результатів інвентаризації в обліку [2].
  - 2.3. Відображення впливу зміни облікової політики, облікових оцінок та помилок минулих років [2].

Б. Складання фінансової звітності

1. Розуміння призначення та структури звіту про фінансовий стан. Критерії класифікації активів та зобов'язань на поточні/непоточні. Мінімальний перелік статей звіту про фінансовий стан. Складання звіту про фінансовий стан за даними обліку [3].
2. Розуміння призначення та структури звіту про прибутки та збитки й інший сукупний дохід. Класифікація статей звіту про прибутки/збитки за характером та функціями. Мінімальний перелік статей звіту про прибутки/збитки та інший сукупний дохід. Перелік інших сукупних доходів. Складання звіту про прибутки та збитки й інший сукупний дохід на підставі даних обліку [3].
3. Розуміння призначення та структури звіту про рух грошових коштів. Грошові та негрошові операції. Класифікація господарських операцій за видами діяльності з метою складання звіту про рух грошових

коштів. Прямий та непрямий метод визначення руху грошових коштів від операційної діяльності. Складання звіту про рух грошових коштів на підставі облікової інформації [3].

4. Розуміння призначення та структури звіту про зміни у власному капіталі. Мінімальний перелік статей звіту про зміни у власному капіталі. Складання звіту про зміни у власному капіталі на підстав облікової інформації [3].

5. Розуміння призначення та структури приміток до фінансової звітності. Примітка про облікову політику. Примітки до окремих статей фінансових звітів (основних засобів, нематеріальних активів, запасів, грошових коштів, зобов'язань та забезпечень, доходу та витрат). Примітки щодо пов'язаних сторін, подій після дати звітності [3].

В. Розуміння взаємозв'язку між компонентами фінансової звітності та даними обліку, компонентами фінансової звітності між собою.

1 Узгодження звіту про фінансовий стан з іншими компонентами фінансової звітності [2].

2. Узгодження звіту про прибутки та збитки й інший сукупний дохід з іншими компонентами фінансової звітності [2].

3. Узгодження звіту про рух грошових коштів з іншими компонентами фінансової звітності [2].

4. Узгодження звіту про зміни у власному капіталі з іншими компонентами фінансової звітності [2]

Господарське, цивільне та корпоративне право

А. Форми правового регулювання корпоративних відносин. Корпоративні права та обов'язки

1. Загальні засади та особливості регулювання корпоративних відносин.

1.1. Корпоративне законодавство України. [2]

1.2. Локальні корпоративні акти: корпоративний договір як регулятор корпоративних відносин. Поняття та характеристика корпоративного договору. Порядок укладання, форма та зміст корпоративного договору. Сторони корпоративного договору. Виконання, забезпечення виконання, правові наслідки порушення корпоративного договору. [2]

2. Корпоративні права держави.

2.1. Порядок здійснення державою своїх корпоративних прав. [3]

2.2. Специфіка корпоративного управління в акціонерних товариствах, акції якого належать державі. Оцінка та захист корпоративних прав держави. [2]

3. Корпоративний спір.

3.1. Правова основа, види корпоративних спорів. [3]

3.2. Способи розв'язання корпоративних спорів, судові та альтернативні шляхи, наслідки для юридичної особи. [3]

3.3. Корпоративні спори, пов'язані із захистом права учасника на участь в управлінні. [3]

4. Загальні положення державної реєстрації юридичних осіб та припинення їх діяльності. Кінцеві бенефіціари юридичних осіб – поняття, порядок розкриття інформації.

4.1. Державна реєстрація юридичних осіб. Установчі документи юридичних осіб, місцезнаходження юридичної особи, цивільна правоздатність та цивільна дієздатність юридичних осіб, припинення діяльності юридичних осіб, у тому числі способи їх реорганізації. [2]

4.2. Кінцеві бенефіціари юридичних осіб – поняття, порядок розкриття інформації. [3]

Б. Акціонерне товариство. Товариство з обмеженою відповідальністю. Товариство з додатковою відповідальністю.

1. Основні ознаки акціонерного товариства. Правовий режим статутного, власного капіталу акціонерного товариства.
  - 1.1. Статутний капітал, шляхи формування та зміни. Фонди акціонерного товариства. [2]
  - 1.2. Правовий режим власного капіталу. [2]
  - 1.3. Випуск акціонерним товариством цінних паперів – види цінних паперів, порядок та способи випуску. [3]
2. Правовий статус акціонерів, їх права та обов'язки. [2]
  - 2.1. Значний, контрольний, значний контрольний та домінуючий контрольний пакети акцій акціонерного товариства. [3]
3. Значні правочини та правочини, щодо вчинення яких є заінтересованість.
  - 3.1. Значні правочини, правове регулювання порядку укладення, наслідки порушення порядку. [3]
  - 3.2. Правочини, щодо вчинення яких є заінтересованість – поняття, регулювання порядку укладення, наслідки порушення порядку. [3]
4. Правовий режим статутного капіталу товариств з обмеженою/додатковою відповідальністю та інших фондів.
  - 4.1. Статутний капітал товариств з обмеженою та додатковою відповідальністю, порядок та способи внесення та зміни. [2]
  - 4.2. Органи управління товариств з обмеженою/додатковою відповідальністю. [2]
  - 4.3. Значні правочини та правочини щодо вчинення яких є заінтересованість товариств з обмеженою/додатковою відповідальністю – поняття, правове регулювання, порядок вчинення. [2]

В. Провадження у справі про банкрутство.

1. Заходи щодо запобігання банкрутства боржника та позасудових процедур.
  - 1.1. Підстави порушення провадження у справі про банкрутство. Основні етапи процедури, порядок прийняття рішень. [2]
  - 1.2. Фінансова допомога, яка надається боржнику. [3]
  - 1.3. Досудова санація; особливості проведення досудової санації державних підприємств; порядок проведення досудової санації господарських товариств, у статутних капіталах яких державна частка перевищує 25 відсотків. [2]
  - 1.4. Правовий статус боржника у процедурі банкрутства [2]
2. Розпорядження майном.
  - 2.1. Правові наслідки введення процедури розпорядження майном. [2]
  - 2.2. Забезпечення вимог кредиторів; розгляд заяв конкурсних кредиторів розпорядником майна боржника; складання та зміст реєстру вимог кредиторів. [2]
  - 2.3. Санація, заходи щодо відновлення платоспроможності боржника. [3]
  - 2.4. Ліквідація, у тому числі реалізація майна боржника, черговість та порядок задоволення вимог кредиторів боржника. [2]
  - 2.5. Мирова угода, порядок укладення мирової угоди та набрання нею чинності, визнання мирової угоди недійсною. [3]

Оподаткування

А. Основні засади податкового законодавства України, порядок адміністрування та контроль за справлянням податків та зборів, порядок взаємодії платників податків та контролюючих органів.

1. Розуміння загальних засад, основних принципів, мети та функцій податкової системи в Україні. [2]
  - 1.1. Основні принципи податкової системи України, структура податкового законодавства, питання, що регулює Податковий кодекс України. [2]
  - 1.2. Визначення категорій в розумінні податкового законодавства. [2]
  - 1.3. Розуміння поняття та видів податків та зборів в Україні, об'єкта та бази оподаткування, видів ставок податку, строків сплати податків та зборів, подання податкової звітності. [2]
2. Знання обов'язків та прав платника податків, функцій, прав та обов'язків контролюючих органів. [3]
  - 2.1. Обов'язки та права платника податків. [3]
  - 2.2. Функції, права та обов'язки контролюючих органів. [3]
  - 2.3. Обов'язки і відповідальність посадових та службових осіб контролюючих органів. [3]
3. Податковий контроль, облік та перевірки платників податків. Процедури, що стосуються оскарження рішень контролюючих органів та вирішення спорів. [2]
  - 3.1. Види та порядок здійснення податкового контролю. [2]
  - 3.2. Види податкових перевірок, строки та порядок проведення. [2]
  - 3.3. Порядок оскарження результатів перевірок, рішень контролюючих органів. [2]
  - 3.4. Порядок застосування міжнародних договорів, правил уникнення подвійного оподаткування [2].
4. Особливості застосування строків позовної давності, в тому числі в розрізі різних видів податків та зборів. [3]
  - 4.1. Загальні правила та порядок застосування строків позовної давності щодо притягнення до відповідальності за порушення податкового законодавства. [2]
  - 4.2. Порядок застосування строків позовної давності в питаннях відповідальності в частині здійснення контрольованих операцій та застосування правил трансфертного ціноутворення. [2]
  - 4.3. Порядок застосування строків позовної давності в питаннях відповідальності в частині звітності з Подання декларації про майновий стан і доходи фізичної особи. [2]
  - 4.4. Порядок застосування строків позовної давності в питання відповідальності в частині порядку нарахування, обчислення і строків сплати єдиного внеску. [2]
  - 4.5. Відповідальність за порушення податкового законодавства, штрафні санкції та пеня. [2]
  - 4.6. Відповідальність за порушення порядку нарахування, обчислення і строків сплати єдиного внеску. [2]

Б. Розуміння та вміння застосовувати правила нарахування та сплати податкових зобов'язань за результатами ведення господарської діяльності підприємствами, отримання доходів юридичними та фізичними особами з джерелом їх походження з України та за її межами, застосування інших правил нарахування та сплати податків в Україні.

1. Застосування правил нарахування та сплати податкових зобов'язань з: податку на прибуток підприємств, з податку на додану вартість, з податку на доходи фізичних осіб та військового збору. Порядок визначення об'єкта оподаткування, ставок податку та звільнення від оподаткування. [3]
  - 1.1. Податок на прибуток [3]:

- 1) платники податку та об'єкт оподаткування, ставки податку;
- 2) оподаткування неприбуткових підприємств, установ та організацій;
- 3) податкові різниці, що включаються/не включаються до об'єкту оподаткування;
- 4) порядок розрахунку амортизації основних засобів або нематеріальних активів для визначення об'єкта оподаткування;
- 5) особливості оподаткування операцій при переході зі спрощеної системи оподаткування на загальну;
- 6) особливості оподаткування доходів нерезидентів та прирівняних до них осіб із джерелом їх походження з України;
- 7) особливості оподаткування окремих видів діяльності та операцій: особливості оподаткування страховика, операцій з продажу або іншого відчуження цінних паперів, оподаткування прибутку, отриманого платником податку в умовах дії угоди про розподіл продукції, букмекерської діяльності, азартних ігор (у тому числі казино), інститутів спільного інвестування та суб'єктів недержавного пенсійного забезпечення, суб'єктів, які здійснюють випуск та проведення лотерей;
- 8) звільнення від оподаткування податком на прибуток підприємств;
- 9) визначення контрольованої операції та наслідків її здійснення для податкової звітності, основні засади та правила трансфертного ціноутворення, порядок та повнота складання та подання звітності з трансфертного ціноутворення.

1.2. Податок на додану вартість [3]:

- 1) платники податку та об'єкт оподаткування, ставки податку;
- 2) порядок визначення бази оподаткування в разі постачання товарів/послуг;
- 3) визначення місця поставки товарів та послуг в цілях оподаткування ПДВ;
- 4) визначення дати виникнення податкових зобов'язань, право та порядок коригування податкового зобов'язання;
- 5) порядок визначення бази оподаткування для товарів, які ввозяться на митну територію України, послуг, які поставляються нерезидентами на митній території України.
- 6) операції, що не є об'єктом оподаткування та звільнені від оподаткування. Розуміння різниці в правилах оподаткування та наслідків здійснення таких операцій для податкового обліку ПДВ;
- 7) правила формування податкового кредиту, правила коригування. Застосування розрахунків пропорційного віднесення сум податку до податкового кредиту;

1.3. Податок на доходи фізичних осіб [3]:

- 1) платники податків та об'єкт оподаткування;
- 2) база оподаткування: загальний оподатковуваний дохід, загальний місячний оподатковуваний дохід, загальний річний оподатковуваний дохід. Вміння визначати базу оподаткування, застосовувати коефіцієнт до операцій з нарахування (надання) доходів у будь-якій негрошовій формі;
- 3) ставки податку до різних видів доходів;
- 4) податкова знижка: право на застосування та обмеження. Порядок сплати (перерахування, повернення) податку;
- 5) податкова соціальна пільга;

- 6) порядок оподаткування різних видів доходів: від надання нерухомості в оренду (суборенду), житловий найм, інвестиційного прибутку, роялті, процентів, дивідендів, вигравів та призів, благодійної допомоги, доходів, отриманих за договорами довгострокового страхування життя, суми надміру витрачених коштів, отриманих платником на відрядження або під звіт, операцій з продажу (обміну) об'єктів нерухомого майна, з продажу або обміну рухомого майна, оподаткування доходу, отриманого платником податку у спадщину чи у подарунок, оподаткування іноземних доходів;
- 7) оподаткування доходів, отриманих нерезидентами;
- 8) порядок складання та подання податкової декларації про майновий стан і доходи фізичної особи. фізичними особами.

1.4. Військовий збір

- 1) платники податку та об'єкт оподаткування, ставка збору;
- 2) порядок сплати (перерахування, повернення) збору.

2. Знати та розуміти основні правила та порядок нарахування й сплати податкових зобов'язань з податку на майно [3].

2.1. склад податку на майно: податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, транспортний податок та плата за землю;

2.2. платники податку та об'єкт оподаткування, порядок обчислення суми податку;

2.3. ставка та база оподаткування. Податковий період;

2.4. пільги із сплати податку.

3. Правові та організаційні засади забезпечення збору та обліку єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, порядок нарахування, сплати та складання звітності [3].

3.1. Платники єдиного внеску, облік платників єдиного внеску – страхувальників.

3.2. Порядок нарахування, обчислення і сплати єдиного внеску. Розмір єдиного внеску.

3.3. Порядок обчислення і сплати єдиного внеску роботодавцями, фізичними особами – підприємцями, особами, які займаються незалежною професійною діяльністю та членами фермерського господарства.

Управління ефективністю діяльності

А. Сучасні методи обліку витрат і управлінського обліку

1. Цільове управління собівартістю

1.1. Визначення цільової собівартості у виробничій сфері і в сфері послуг [2].

1.2. Надання пропозицій щодо способів усунення розриву між цільовими і фактичними витратами [2].

2. Облік витрат життєвого циклу

2.1. Виявлення і оцінка витрат, які пов'язані з різними фазами життєвого циклу [2].

2.2. Визначення витрат або прибутків життєвого циклу у виробничій сфері та сфері послуг [2].

Б. Методи прийняття управлінських рішень

1. Аналіз релевантних витрат

1.1. Виявлення і розрахунок релевантних витрат для конкретних ситуацій прийняття рішень на підставі наявних даних [2].

1.2. Пояснення і застосування концепції альтернативних витрат [2].

2. Аналіз «витрати-обсяг-прибуток» (CVP-аналіз)

2.1. Розрахунок і інтерпретація точки беззбитковості і запасу міцності [2].

2.2. Розрахунок цільового прибутку або виручки для окремих продуктів і для асортиментного ряду [2].

2.3. Оцінка впливу ризику і невизначеності на аналіз беззбитковості [2].

3. Лімітуючі чинники

3.1. Виявлення лімітуючих чинників в ситуації наявності критичних ресурсів і вибір доцільних технік [2].

3.2. Визначення оптимального виробничого плану в ситуації, коли є один лімітуючий чинник [2].

3.3. Формулювання і вирішення завдань, що стосуються декількох критичних ресурсів з використанням графіків лінійного програмування і систем рівнянь [2].

4. Рішення в сфері ціноутворення

4.1. Пояснення факторів, що впливають на встановлення ціни на товар або послуги [2].

4.2. Пояснення і вміння застосовувати різні стратегії ціноутворення [2].

5. Прийняття рішень в умовах невизначеності і ризику

5.1. Надання пропозицій щодо методів дослідження, які можуть знизити рівень невизначеності (наприклад, метод фокус-груп, дослідження ринку) [3].

5.2. Пояснення і застосування імітаційного моделювання, методів очікуваного значення і аналізу чутливості при прийнятті рішень [3].

В. Оцінка і контроль ефективності бізнесу

1. Аналіз показників ефективності діяльності підприємств

1.1. Опис, розрахунок і інтерпретація фінансових показників діяльності виробничих підприємств і підприємств сфери послуг, які відображають рентабельність, ліквідність і ризик. Вміння запропонувати методи, які здатні поліпшити ці показники [3].

1.2. Опис, розрахунок і інтерпретація нефінансових показників ефективності і вміння запропонувати методи, які здатні поліпшити ці показники [3].

1.3. Аналіз показників ефективності за попередні періоди і вміння запропонувати способи підвищення фінансової і нефінансової ефективності [3].

2. Зовнішні чинники і їх вплив на продуктивність

2.1. Пояснення необхідності врахування зовнішніх чинників, включаючи інтереси зацікавлених сторін, ринкову кон'юнктуру і наявність конкуренції, при управлінні ефективністю бізнесу [3].

2.2. Інтерпретація показників ефективності з урахуванням зовнішніх чинників [3].

Міжнародні стандарти фінансової звітності

А. Положення Концептуальної основи фінансової звітності, вимоги та сфера застосування МСФЗ

1. Призначення Концептуальної основи фінансової звітності. Якісні характеристики фінансової інформації та їх взаємозв'язок [2].

Б. Визнання, оцінка, подання та розкриття елементів фінансових звітів за МСФЗ:

1. Визнання, оцінка, подання та розкриття у фінансових звітах [2]:

- 1) основних засобів;
- 2) нематеріальних активів;

- 3) інвестиційної нерухомості;
- 4) зменшення корисності;
- 5) розвідки та оцінки запасів корисних копалин;
- 6) необоротних активів, призначених для продажу, та груп вибуття;
- 7) біологічних активів;
- 8) оренди;
- 9) фінансових інструментів;
- 10) запасів;
- 11) забезпечень, умовних активів та зобов'язань;
- 12) податку на прибуток;
- 13) доходу від контрактів із замовниками;
- 14) витрат на позики;
- 15) державних грантів та державної допомоги;
- 16) виплат працівникам;
- 17) виплат на підставі акцій;
- 18) впливу змін валютних курсів.

2. Розкриття інформації про:

- 1) прибуток на акцію;
- 2) операційні сегменти;
- 3) припинену діяльність;
- 4) пов'язані сторони.

В. Необхідність та методика складання консолідованої фінансової звітності

1. Концепції та принципи групи і консолідованої фінансової звітності.

1.1. Застосування критеріїв наявності контролю, ідентифікація материнського та дочірнього підприємства. [2]

1.2. Пояснення умов звільнення від складання фінансової звітності. [2]

1.3. Розуміння суті методу придбання та сфера його застосування. [2]

1.4. Визначення основних показників консолідованої фінансової звітності (гудвілу, доходу від вигідної покупки, неконтролюючої частки). [2]

1.5. Пояснення необхідності оцінки ідентифікованих активів і зобов'язань при придбанні за справедливою вартістю. [2]

1.6. Знання та застосування методики складання консолідованої фінансової звітності (крім звіту про рух грошових коштів) для простих груп (материнське підприємство, одне дочірнє підприємство, одне асоційоване підприємство). [2]

1.7. Розрахунок та відображення знецінення гудвілу у консолідованій фінансовій звітності. [2]

1.8. Пояснення та відображення вибуття інвестицій материнської компанії у дочірню компанію в окремій фінансовій звітності материнської компанії та / або у консолідованій фінансовій звітності. [2]

2. Спільний контроль та суттєвий вплив.

- 2.1. Відображення у фінансовій звітності оператором спільної операції активів, зобов'язань, доходу та витрат спільної діяльності. [2]
- 2.2. Застосування критеріїв спільного контролю. [2]
- 2.3. Застосування критеріїв суттєвого впливу. [2]
- 2.4. Знання суті методі дольової участі та його застосування. [2]

Г. Професійна етика

1. Навички застосування концептуальної основи Міжнародного кодексу етики професійних бухгалтерів професійними бухгалтерами в бізнесі в конкретних ситуаціях. [2]:
  - 1.1. потенційні конфлікти (конфлікт інтересів);
  - 1.2. підготовка та подання інформації;
  - 1.3. достатня компетентність (діяльність з достатнім досвідом);
  - 1.4. фінансові інтереси (фінансові інтереси, компенсації та стимули, пов'язані з фінансовою звітністю та прийняттям рішень);
  - 1.5. заохочення.

Аудит

А. Регуляторне середовище

1. Міжнародні стандарти аудиту, законодавство у сфері аудиторської діяльності.
  - 1.1. Обговорення необхідності прийняття актів законодавства стандартів та інших вказівок, що стосуються аудиту, іншого надання впевненості та супутніх послуг. [2]
  - 1.2 Порівняння та співставлення відповідних обов'язків управлінського персоналу та аудиторів щодо дотримання законодавства під час аудиту фінансової звітності. [2]
  - 1.3. Обговорення того, яким чином і кому слід повідомляти про виявлені під час аудиту недотримання суб'єктом господарювання вимог законодавчих та нормативних актів. [2]
  - 1.4. Визначення і рекомендації щодо того, коли необхідна відмова від задання. [2]
2. Фінансовий моніторинг.
  - 2.1. Визначення „дегалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом” та обговорення міжнародних методів боротьби з відмиванням доходів, одержаних злочинним шляхом. [2]
  - 2.2. Опис обов'язків аудиторів щодо виявлення та запобігання «відмиванню доходів...», включаючи ведення документації та повідомлення про підозру відповідному регулюючому органу. [2]
  - 2.3. Пояснення важливості належної поглибленої перевірки клієнтів та рекомендації щодо переліку інформації, яку слід збирати як частину поглибленої перевірки клієнта. [2]
  - 2.4. Розпізнавання потенційно підозрілих операцій та оцінювати їх впливу на обов'язки звітування. [2]

Б. Професійні та етичні міркування

1. Міжнародний кодекс етики професійних бухгалтерів (включаючи Міжнародні стандарти незалежності).
  - 1.1. Пояснення важливості застосування основоположних принципів етики професійних бухгалтерів та концептуальної основи. [2]
  - 1.2. Виявлення, оцінювання та реагування на загрози дотримання фундаментальних принципів. [3]
  - 1.3. Обговорення та оцінка ефективності наявних застережних заходів. [3]

- 1.4. Обговорення важливості професійного скептицизму під час планування та проведення аудиту. [2]
- 1.5. Розгляд етичних наслідки для зовнішнього аудитора, який надає неаудиторські послуги клієнту з аудиту, включаючи послуги внутрішнього аудиту. [2]
2. Відповідальність щодо розгляду шахрайства та помилок у фінансовій звітності
  - 2.1. Визначення та розробка заходів у відповідь на обставини, які вказують на ризик суттєвого викривлення фінансової звітності внаслідок шахрайства або помилки. [2]
  - 2.2. Порівняння та співставлення відповідальності управлінського персоналу та аудиторів щодо шахрайства та помилок. [2]
  - 2.3. Опис питань, які слід розглянути, та рекомендації щодо процедур, які слід виконати для розслідування фактичних та / або потенційних викривлень у певній ситуації. [2]
  - 2.4. Пояснення того, як, чому, коли і кому слід повідомляти про шахрайство та помилки та обставини, за яких аудитор повинен відмовитись від завдання. [2]
3. Професійна відповідальність аудиторів
  - 3.1. Визначення обставин, за яких аудитори можуть нести професійну відповідальність, та критерії настання такої відповідальності. [2]
  - 3.2. Опис фактів, які можуть свідчити про невиконання або неналежне виконання аудитором своїх професійних обов'язків та про інші професійні проступки аудитора, і обговорення потенційної відповідальності аудитора в певних ситуаціях. [2]

В. Контроль якості та управління аудиторською практикою

1. Контроль якості для суб'єктів аудиторської діяльності.
  - 1.1. Пояснення принципів та мети контролю якості виконання завдань з аудиту та завдань з надання впевненості, що не є аудитом чи оглядом історичної фінансової інформації. [2]
  - 1.2. Опис елементів системи контролю якості, що стосуються даної фірми. [2]
  - 1.3. Оцінка процедур контролю якості, які існують у даної фірми, та оцінка того, чи були вони належним чином застосовані в даному завданні. [3]
2. Реклама, проведення тендерів та отримання замовлень на надання послуг. Прийняття завдання. Вартість послуг.
  - 2.1. Опис головних чинників формування вартості аудиту та аудиторських послуг та обґрунтування підстав, які можуть та не можуть братися до уваги під час її визначення. [3]
  - 2.2. Обговорення етичних та інших професійних проблем, пов'язаних з демпінгом під час участі в переговорах щодо отриманням завдання та плати за визначене завдання. [3]
  - 2.3. Визначення та пояснення питань, які слід розглянути до тендеру на аудит чи інші аудиторські послуги, та пояснення того, яка інформація повинна бути включена в пропозицію. [2]
  - 2.4. Пояснення питань, які слід розглянути, та процедури, які аудиторська фірма повинна виконати перед прийняттям та продовженням відносин з клієнтом та конкретного завдання, зокрема: [3]
    - 1) прийняття клієнта;
    - 2) прийняття завдання (нові та існуючі завдання);
    - 3) встановити, чи існують передумови для завдання з аудиту;
    - 4) узгодити умови завдання.

2.5. Визначення основних питань, які є підтвердженням того, що є взаєморозуміння між аудитором та управлінським персоналом і, за потреби, тими, кого наділено найвищими повноваженнями, щодо умов завдання з аудиту досягнуто. [2]

Г. Планування та проведення аудиту фінансової звітності

1. Планування, суттєвість та оцінка ризику суттєвих викривлень.

1.1. Визначення суттєвості та суттєвості виконання завдання та приклад того, як слід застосовувати суттєвість до фінансової звітності та в аудиті. [2]

1.2. Оцінювання бізнес ризиків, аудиторських ризиків та ризиків суттєвого викривлення для даного завдання. [3]

1.3. Обговорення та приклад використання аналітичних процедур при плануванні завдання. [3]

1.4. Пояснення того, як результат процедур оцінки ризиків визначає відповідну стратегію аудиту. [2]

1.5. Пояснення процедур планування, характерних для першого завдання аудиту. [2]

2. Аудиторські процедури та отримання аудиторських доказів.

2.1. Визначення та опис аудиторських процедур (включаючи процедури по суті та тестування заходів контролю), необхідних для того, щоб отримати прийнятні аудиторські докази в достатньому обсязі з визначених джерел для підтвердження тверджень та розкриття інформації у фінансовій звітності. [2]

2.2. Оцінка та опис того, як інформаційні технології можуть бути використані для допомоги аудитору, і рекомендації щодо використання автоматизованих інструментів та техніки, таких як програмне забезпечення для аудиту, комп'ютерні методи аудиту та інші засоби аналізу даних, де це доречно.

2.3. Застосування додаткових міркувань та процедур аудиту, що стосуються першого завдання з аудиту. [2]

2.4. Застосування аналітичних процедур до фінансової та нефінансової інформації. [2]

2.5. Пояснення конкретних проблем та процедур аудиту стосовно пов'язаних сторін та операцій з ними. [2]

2.6. Визначення обставин, які можуть свідчити про існування невстановлених пов'язаних сторін, та рекомендації щодо відповідних процедур аудиту. [2]

2.7. Розробка відповідних аудиторських процедур, що стосуються: [3]

- 1) запаси (включаючи стандартні системи калькулювання)
- 2) основні засоби
- 3) нематеріальні активи
- 4) біологічні активи
- 5) інвестиційна нерухомість
- 6) фінансові інструменти
- 7) справедлива вартість
- 8) оренда
- 9) знецінення
- 10) резерви, непередбачені зобов'язання та непередбачені активи
- 11) витрати на позики
- 12) оподаткування (включаючи відстрочений податок)
- 13) дохід від контрактів із замовниками

- 14) подальші події
- 15) зміни в обліковій політиці
- 16) виплати працівникам та інші витрати.

2.8. Пояснення відповідальності аудитора щодо відповідних показників, порівняльної фінансової звітності та «іншої інформації». [3]

3. Використання роботи інших фахівців.

3.1. Визначення обставин, які є доречними для того, щоб аудитор міг виправдано покладатися на роботу експерта, найнятого клієнтом (наприклад, оцінювача). [2]

3.2. Оцінка потенційного впливу відділу внутрішнього аудиту на планування та результати зовнішнього аудиту. [2]

3.3. Оцінка доцільності та обсягу використання роботи відділу внутрішнього аудиту. [2]

3.4. Визначення та оцінка впливу використання аутсорсингових послуг клієнтом з аудиту, таких як ведення бухгалтерського обліку та/або складання фінансової звітності, на проведення аудиту. [3]

4. Консолідована фінансова звітність та аудит фінансової звітності групи.

4.1. Визначення конкретних питань, які слід розглянути перед тим, як прийняти призначення аудитора групи в тій чи іншій ситуації. [3]

4.2. Визначення та опис питань, які слід розглянути, та процедур, які слід виконати на етапі планування, коли аудитор групи розглядає питання використання роботи аудиторів компонентів. [3]

4.3. Визначення та пояснення питань, що стосуються планування аудиту фінансової звітності групи [2].

4.4. Рекомендації та обговорення змісту повідомлення, що надаються аудитором групи аудиторю компонента в певній ситуації. [3]

4.5. Визначення та пояснення відповідних аудиторських ризиків та аудиторських процедур, необхідних для отримання достатніх належних доказів щодо процесу консолідації. [3]

4.7. Міркування щодо того, як аудитор групи повинен оцінювати аудиторську роботу, виконану аудитором компонентів. [2]

4.8. Пояснення обов'язків аудитора компонента та процедури, які слід при цьому виконувати. [2]

Г. Завершення аудиту та звітування

1. Бухгалтерські та аудиторські оцінки подальших подій та безперервності діяльності.

1.1. Розробка аудиторських процедур для виявлення подальших подій, які можуть вимагати коригування або розкриття у фінансовій звітності даного суб'єкта господарювання. [2]

1.2. Оцінка подій або умов, що можуть свідчити про існування суттєвої невизначеності стосовно здатності суб'єкта господарювання продовжувати свою діяльність на безперервній основі, і визначення факторів, які можуть зменшити вплив таких подій та умов. [2]

1.3. Оцінка адекватності розкриття інформації у фінансовій звітності, що стосується принципу безперервної діяльності, та пояснення наслідків для аудиторського звіту питання безперервної діяльності [3].

2. Завершення аудиту та аудиторське звітування.

2.1. Пояснення використання аналітичних процедур на етапі завершення в рамках остаточного огляду. [3]

2.2. Оцінка того, чи планувалося та виконувалося завдання згідно з міжнародними стандартами аудиту. [3]

2.3. Оцінка того, чи відповідають видані звіти обставин завдання. [3]

- 2.4. Оцінка в рамках остаточного огляду окремих питань (наприклад, суттєвість, ризик, відповідність концептуальній основі) та зібраних аудиторських доказів на предмет того, чи були отримані прийнятні аудиторські докази в достатньому обсязі [3].
- 2.5. Обґрунтування необхідності огляду контролю якості виконання певного завдання та рекомендації щодо додаткових процедур або дій, необхідних в наданих обставинах. [2]
- 2.6. Оцінка використання письмових запевнень від управлінського персоналу для підтримки інших аудиторських доказів. [2]
- 2.7. Визначення форми та змісту немодифікованого аудиторського звіту та оцінка доцільності немодифікованої думки у звіті аудитора в певних обставинах. [3]
- 2.8. Визначення та оцінка факторів та обставин, які слід враховувати при формуванні аудиторської думки в тій чи іншій ситуації, та обґрунтування аудиторської думки результатами аудиторських процедур. [3]
- 2.9. Оцінка того, чи запропонована аудиторська думка доречна в певних обставинах завдання. [3]
- 2.10. Рекомендації щодо дій, які має здійснити аудитор у разі висловлення модифікованої думки в аудиторському звіті. [3]
- 2.11. Пояснення наслідків для аудиторського звіту щодо фінансової звітності групи у ситуації, коли щодо фінансової звітності компонента висловлена модифікована думка. [2]
- 2.12. Визначення того, коли використання пояснювальних абзаців, абзаців з інших питань та розкриття КАМ є доцільним. [3]
- 2.13. Опис порядку дій, доступних аудитору, якщо існує суттєва невідповідність або суттєві викривлення іншої інформації, яка міститься в річному звіті. [2]
- 2.14. Рекомендації щодо змісту звітів тим, кого наділено найвищими повноваженнями та управлінському персоналу. [3]

Д. Інші завдання

1. Завдання з надання впевненості, що не є аудитом та оглядом історичної фінансової інформації, та супутні послуги
- 1.1. Опис характеру завдань з надання впевненості, що не є аудитом та оглядом історичної фінансової інформації, та супутніх послуг, обставин, за яких вони можуть знадобитися, та рівня впевненості, що надається аудитором, порівняння наступного: [2]
- 1) супутні послуги та аудит фінансової звітності;
  - 2) завдання з надання впевненості що не є аудитом та оглядом історичної фінансової інформації, виконувані як завдання з підтвердження та як пряме завдання.
- 1.2. Опис рівня та типу впевненості (обґрунтований, обмежений, позитивний, негативний), що надається залежно від оцінюваного предмету, використаних критеріїв, застосованих процедур та якості та кількості отриманих доказів. [3]
2. Спеціалізовані сфери та огляд.
- 2.1. Для завдань з огляду проміжної фінансової звітності, з перевірки прогнозованої фінансової інформації, з надання впевненості щодо підготовки гіпотетичної фінансової інформації, яка включається до проспекту емісії:
- 3) визначення та опис мети кожного типу завдань та аналіз відповідного рівня впевненості, який може запропонувати аудиторська фірма для цих завдань; [3]
  - 4) оцінка питань, які слід розглянути, перш ніж прийняти завдання, включаючи будь-які етичні та

професійні міркування; [3]

- 5) планування завдання з метою отримання прийнятних доказів та забезпечення відповідного рівня впевненості виходячи з цілей завдання; [2]
- 6) обговорення рівня впевненості, який може надати аудитор, та пояснення інших факторів, які слід враховувати при визначенні характеру, строків та обсягу процедур у завданні; [2]
- 7) опис і рекомендації щодо процедури, які можуть бути виконані для збору прийнятних доказів у достатньому обсязі за певних обставин. [2]

Фінансовий менеджмент

А. Роль фінансового менеджера/ консультанта в групі компаній

1. Формування фінансової стратегії

- 1.1. Оцінка ефективності роботи організації з використанням таких методів як коефіцієнти і тенденції [3].
- 1.2. Розробка рекомендацій щодо оптимізації структури капіталу в рамках певного бізнес-контексту і структури капітальних активів [3].
- 1.3. Обґрунтування управління ризиками [3].
- 1.4. Оцінка схильності організації до ділового і фінансового ризику, включаючи операційний, репутаційний, політичний, економічний, нормативний і фіскальний ризик [3].
- 1.5. Оцінка системи управління ризиками, порівняння і зіставлення стратегії зниження ризиків, хеджування та диверсифікації [3].
- 1.6. Оцінка системи моніторингу капітальних вкладень і управління ризиками [3].

2. Етичні та управлінські питання

- 2.1. Оцінка етичних намірів в ділових питаннях і рішеннях, розробка рекомендацій щодо кращих практик у фінансовому управлінні організацією [3].
- 2.2. Розуміння взаємозв'язку етики і належної ділової практики між усіма функціональними областями організації [2].

3. Стратегічне бізнес- і фінансове планування

- 3.1. Розробка системи фінансового планування для групи компаній з урахуванням таких факторів [3]:
  - 1) мобільність капіталу через кордони, національні обмеження на грошові перекази і трансфертне ціноутворення;
  - 2) структура економічних та інших ризиків, до яких схильні економічні агенти, на різних національних ринках.

4. Дивідендна політика і трансфертне ціноутворення

- 4.1. Визначення дивідендного потенціалу і дивідендної політики з урахуванням таких факторів [3]:
  - 1) короткострокової і довгострокової стратегії реінвестування прибутку;
  - 2) програм реструктуризації капіталу, таких як угоди про викуп акцій і нові емісії капіталу;
  - 3) режиму корпоративного оподаткування в приймаючій юрисдикції.
- 4.2. Консультування в контексті певної програми капітальних вкладень за поточними і прогнозованими можливостями організації з виплати дивідендів [2].

4.3. Розробка організаційної політики про трансфертне ціноутворення на товари і послуги, вміння визначати оптимальну стратегію трансфертного ціноутворення в конкретній ситуації з урахуванням місцевих нормативних актів і податкових режимів [3].

Б. Оцінка інвестицій

1. Методи дисконтування грошових потоків

1.1. Оцінка потенційної доданої вартості для організації, що виникає в результаті реалізації певного проекту або портфеля капітальних інвестицій, використовуючи модель чистої приведеної вартості (NPV). Моделювання проекту має включати розгляд і обговорення [3]:

- 1) інфляції і специфічної зміни цін;
- 2) оподаткування, включаючи допустиму амортизацію і податкові пільги;
- 3) аналізу ймовірності і аналізу чутливості при коригуванні ризику і невизначеності в інвестиційній оцінці;
- 4) ставки дисконтування з урахуванням ризику;
- 5) тривалості проекту як міри ризику.

1.2. Опис застосування моделювання Монте-Карло для оцінки інвестицій. Від кандидатів не очікується, що вони будуть проводити моделювання під час екзамену, але від кандидатів очікується продемонструвати розуміння цього методу у частині значення результатів моделювання та інтерпретації результатів [2].

1.3. Визначення потенційної економічної прибутковості (з використанням внутрішньої норми прибутковості (IRR) і модифікованої внутрішньої норми прибутковості) і надання рекомендацій щодо маржі прибутковості проекту. Обговорення переваг NPV і IRR [3].

2. Застосування теорії ціноутворення опціонів в інвестиційних рішеннях

2.1. Застосування моделі опціонного ціноутворення Блека-Шоулза (BSOP) до оцінки фінансових продуктів і до оцінки активів [3]:

- 1) визначення і обговорення п'яти основних чинників, що визначають вартість опціону (вартість базового активу, ціна виконання, час до закінчення терміну дії опціону, волатильність і безризикова ставка);
- 2) обговорення основних припущень і обмежень при застосуванні BSOP.

2.2. Оцінка вбудованих реальних опціонів в рамках проекту.

2.3. Оцінка, розрахунок і обґрунтування рекомендацій про вартість опціонів на затримку, розширення, передислокації і виведення з використанням моделі BSOP [3].

3. Вплив фінансування на інвестиційні рішення та скориговану приведену вартість

3.1. Визначення і оцінка доцільності використання різних джерел фінансування, доступних для організації, включаючи акціонерний капітал, боргові зобов'язання, гібриди, орендне фінансування, венчурний капітал, фінансування бізнес-ангелів, приватний акціонерний капітал, сек'юритизацію і продаж активів [3].

3.2. Розрахунок вартості капіталу організації, включаючи вартість власного капіталу і вартість боргу, на основі діапазону джерел власного і боргового фінансування Обговорення доцільності використання вартості капіталу для визначення вартості проекту і організації [3].

3.3 Розрахунок і оцінка вартості власного капіталу і вартості капіталу для конкретного проекту, включаючи їх вплив на загальну вартість капіталу організації. Демонстрація знання бізнес і фінансових ризиків, моделі ціноутворення капітальних активів і взаємозв'язку між бета-факторами капіталу і активів [3].

3.4. Оцінка схильності організації до кредитного ризику [3].

3.5. Оцінка ймовірного кредитного спреду в порівнянні з безризиковим [3].

3.6. Оцінка поточної вартості позикового капіталу організації, використовуючи відповідну структуру процентних ставок і кредитного спреду [3].

3.8. Застосування скоригованої приведенної вартості як методу оцінки інвестиційних рішень, які тягнуть за собою значні зміни у фінансовій структурі організації, включаючи податкові наслідки [3].

4. Оцінка вартості чистих грошових потоків

4.1. Прогнозування чистого грошового потоку організації і чистого грошового потоку на власний капітал (до і після реінвестування капіталу) [3].

4.2. Розробка рекомендацій по вартості організації, використовуючи її чистий грошовий потік і чистий грошовий потік на власний капітал при альтернативних припущеннях про горизонті і зростання [3].

4.3. Пояснення використання моделі BSOP для оцінки вартості власного капіталу організації та обговорення наслідків моделі для зміни вартості власного капіталу [2].

4.4. Пояснення ролі моделі BSOP в оцінці ризику дефолту, вартості боргу і потенційної можливості його повернення [2].

В. Злиття і поглинання компаній

1. Злиття і поглинання компаній в порівнянні з іншими стратегіями зростання бізнесу

1.1. Оцінка корпоративної і конкурентної природи тієї чи іншої пропозиції про придбання [3].

1.2. Обґрунтування критеріїв вибору підходящого об'єкта для придбання [3].

1.3. Оцінка, виходячи з конкретного контексту, потенціалу синергії окремо як [3]:

- 1) синергія виручки;
- 2) синергія витрат;
- 3) фінансова синергія;
- 4) оцінка використання зворотного поглинання як методу поглинання і як способу отримання лістингу на фондовому ринку.

2. Оцінка вартості злиття і поглинання

2.1. Оцінка потенційних рівнів зростання доходів корпорації в найближчому майбутньому і в подальшому, використовуючи як внутрішні, так і зовнішні показники [3].

2.2. Застосування в процесі оцінки таких методів: скоригована з урахуванням ризику вартість капіталу, скоригована чиста приведена вартість і зміна мультиплікаторів ціни і прибутку в результаті придбання або злиття [3].

2.3. Розуміння процедури оцінки швидкозростаючих стартапів [2].

Г. Корпоративна реорганізація

1. Фінансова реорганізація:

1.1. Оцінка організаційної ситуації і визначення, чи є фінансова реструктуризація відповідним рішенням за конкретних умов [3].

1.2. Оцінка ймовірної реакції ринку капіталу та / або окремих постачальників капіталу на будь-яку схему реструктуризації та вплив їх реакції на вартість організації [3].

2. Реорганізація бізнесу

2.1. Обґрунтування, із зазначенням причин, стратегії поділу компанії [3].

2.2. Оцінка ймовірних вигод від поділу [3].

13. ПЕРЕЛІК ЗМІН

Ця програма кваліфікаційного іспиту є першою в атестації аудиторів, тому переліку змін порівняно з попередньою програмою ця програма кваліфікаційного іспиту не містить.